

RAPORT GÓRNY ŚLĄSK

 ERNST & YOUNG
Quality In Everything We Do

REGIONALNE FORUM BIZNESU

KATOWICE, 10.10.2006

PARTNER MERYTORYCZNY

MIESIĘCZNIK
NOWY P GOSPODARCZY
PRZEMYSŁ

Leszek Lerch
Dyrektor biura Ernst & Young
w Katowicach:

– Kiedy myślimy o Śląsku, większości przychodzi na myśl ciężki przemysł, kopalnie, huty czy zanieczyszczone powietrze. Jednak trzeba zdać sobie sprawę, że w ostatnim czasie Śląsk bardzo się zmienił. Województwo śląskie wciąż znajduje się w czołówce województw o największym udziale w generowaniu produktu krajowego brutto. Na jego terenie skoncentrowany jest ponadto poważny potencjał przemysłowy kraju. Jednak dzisiejszy Śląsk jest miejscem, w którym znacznie spadło zanieczyszczenie środowiska, w którym coraz chętniej inwestują firmy nowych technologii. Region coraz częściej kojarzony jest z zagłębieniem motoryzacji, a nie węgla. Z roku na rok poprawia swoją lokatę w rankingach atrakcyjności inwestycyjnej, rozwija infrastrukturę drogową, kolejową, lotniczą. Atutem regionu są także dobrze wykształceni ludzie oraz fakt, że Śląsk wciąż się rozwija, aby sprostać wyzwaniom XXI wieku.

Arkadiusz Patryas
Dyrektor, Dział Doradztwa
Podatkowego, Ernst & Young :

– Górny Śląsk to olbrzymi potencjał zarówno jeśli chodzi o wartość wytwarzanego w tym regionie produktu krajowego, jak i dobrze wykształconych i wydajnych pracowników. Inwestorzy mogą liczyć tutaj na dobrze przygotowany aparat administracyjny, daleko lepiej niż w innych częściach Polski rozwiniętą infrastrukturę i sąsiedztwo swoich kontrahentów. Hamulcem dynamicznego rozwoju inwestycji są warunki życia. Młodzi ludzie coraz częściej biorąc ten czynnik pod uwagę wyprowadzają się do innych ośrodków. Dlatego uważam za bardzo ważne, na tym etapie rozwoju regionu,

Duży, atrakcyjny Śląsk

Dymiące huty, kopalniane szyby, zanieczyszczone powietrze i woda – taki wizerunek Śląska przez wiele lat dominował w przekazach z regionu. Dzisiaj, obok plenerów nawiązujących do górniczo-hutniczej historii, Górny Śląsk pokazuje nowoczesne oblicze.

W rankingach atrakcyjności inwestycyjnej województwo plasuje się na wysokich miejscach. Potencjał gospodarczy regionu, gdzie wytwarza się około 15% polskiego PKB, to prawie 400 tysięcy przeważnie małych i średnich firm. Blisko 98% z nich to firmy prywatne. Na Śląsku dynamicznie rozwijają się m.in. firmy informatyczne o markach znanych już na międzynarodowych rynkach. Wszystko to nie zmienia jednak faktu, że w powszechnym odbiorze wizerunek regionu wciąż kształtują tradycyjne przemysły, czyli górnictwo, hutnictwo i energetyka. We wszystkich jednak widać dynamiczne zmiany, które sprawiają, że źródła problemów stają się coraz częściej atutami regionu.

Województwo śląskie postrzegane jest przez „resztę kraju” wciąż jako zdegradowany teren, na którym dominującą rolę odgrywają molochy przemysłowe zatrudniające po kilka tysięcy osób i wyciągające rękę po budżetowe dotacje. Rzecz w tym, że takiego Śląska już prawie nie ma. Jest natomiast region dynamicznych przemian, które sprawiają, że już niedługo może stać się jednym z najciekawszych dla inwestorów terenów w tej części Europy.

– Problem promocji regionu, tego jaki on naprawdę jest i co ma faktycznie do zaoferowania, staje się coraz poważniejszym wyzwaniem dla władz – zauważa Marian Jarosz, członek zarządu województwa śląskiego. Branżami, które w regionie śląskim zaczęły dominować, przestały już być kopalnie i huty. Wyprzedziły je firmy branży motoryzacyjnej i przemysł spożywczy. Być może niedługo jeszcze większy strumień pieniędzy popłynie z turystyki. Rozwija się ona tak szybko, że stała się już jednym z najpoważniejszych źródeł dochodu dla wielotysięcznej grupy ludzi.

Dotyczy to nie tylko okolic Częstochowy i południowej części województwa z Wiśłą, Szczyrkiem czy Ustroniem.

Stare na nowe

Województwo śląskie zamieszkuje obecnie 4,7 mln osób, co stanowi 12,3% ludności Polski. Gęstość zaludnienia jest tu ponaddwukrotnie wyższa od średniej krajowej. Jest też najbardziej zurbanizowanym regionem kraju. Wytwarza się tu ponad 17% krajowej produkcji sprzedanej przemysłu. Tu produkuje się wciąż ponad 90% polskiego węgla kamiennego, 63% wyrobów walcowanych, 42,6% koksu, 68,8% stali surowej, 19,7% energii elektrycznej i 82,7% samochodów.

Dla gospodarki województwa w dalszym ciągu decydujące znaczenie ma górnictwo węgla kamiennego, hutnictwo żelaza, cynku i ołowiu, energetyka, przemysł elektromaszynowy, spożywczy i chemiczny, a w ostatnim okresie również przemysł motoryzacyjny.

W strukturze branżowej przemysłu, po górnictwie węgla kamiennego, dominującym sektorem jest hutnictwo. Ta branża przez ostatnie lata zmieniła się chyba najbardziej. Spowodowały to przede wszystkim przekształcenia własnościowe i koniunktura na światowych rynkach.

Hutnictwo stało się jednym z najbardziej interesujących dla inwestorów zewnętrznych obszarów ekspansji.

Pozbyto się urządzeń najbardziej zanieczyszczających środowisko, zredukowano zatrudnienie, rozbudowano dział marketingu i promocji, wprowadzono proekologiczne sposoby produkcji. Zmiany te spowodowały, że coraz szybciej rozwijają się nowoczesne, przyszłościowe gałęzie, takie jak: elektronika, przemysł samochodowy, przetwórstwo spożywcze.

Górnictwo węgla kamiennego oraz hutnictwo żelaza i stali poddawane są głębokim procesom restrukturyzacji. Efektem restrukturyzacji górnictwa są zasadnicze zmiany formy własności i struktury zarządzania. Restrukturyzacja branży pozwoliła zmniejszyć zatrudnienie w górnictwie do niewiele ponad 122 tys. w maju 2006 r. oraz zapewniła poprawę efektywności kopalń. Dokonano przekształcenia 63 kopalń oraz wprowadzono nowoczesne struktury zarządzania.

Na bazie przemysłu wydobywczego rozwinęły się branże związane z jego obsługą, czyli przede wszystkim nowoczesny przemysł maszynowy dysponujący odpowiednim parkiem oraz doświadczoną kadrą pracowniczą. Dzisiaj zakłady tzw. zaplecza górniczego stają się jednymi z najbardziej rentownych w kraju i realizują zakrojoną na szeroką skalę ekspansję na najbardziej atrakcyjnych rynkach świata.

Pozostałe sektory

Równolegle do zmian zachodzących w górnictwie i hutnictwie restrukturyzowany jest cały kompleks paliwowo-energetyczny. Województwo jest drugim w kraju producentem energii elektrycznej i jej największym konsumentem. Ostatnie lata wymusiły dynamiczny rozwój przemysłu precyzyjnego i elektronicznego – branż będących inkubatorami nowoczesnych technologii.

Województwo śląskie to olbrzymi rynek konsumencki dla towarów żywnościowych. Przy produkcji artykułów spożywczych i napojów zatrudnionych jest 37,7 tys. osób. Większość firm nastawiona jest na przetwórstwo mięsa, produkcję napojów i wyrobów mleczarskich.

Województwo śląskie to drugi co do

wielkości, po województwie mazowieckim, ośrodek badawczy kraju. Zmiana warunków makroekonomicznych i politycznych spowodowała rozszerzenie obszaru działalności regionalnych instytucji badawczo-rozwojowych oraz ich ukierunkowanie na ochronę środowiska, energetykę, automatykę i elektronikę. W ostatnich kilku latach nastąpiła korzystna zmiana w systemie kształcenia. Spadła liczba młodzieży uczącej się w zasadniczych szkołach zawodowych na korzyść szkolnictwa średniego ogólnokształcącego i technicznego. Śląskie jest jednym z największych w kraju ośrodków naukowych i akademickich. Pomimo znacznego zwiększenia w województwie w ostatnim okresie liczby studentów, wskaźnik ten na 10 tys. mieszkańców wynosi 424 osoby czyli poniżej średniej krajowej. Od kilku lat obserwuje się pozytywną tendencję stopniowego wzrostu liczby studentów szkół wyższych.

Problem: bezrobocie

Procesom restrukturyzacji regionu towarzyszy zmiana struktury zatrudnienia ludności, polegająca na malejącym udziale pracujących w przemyśle i budownictwie przy równoczesnym wzroście w sektorze usług.

Atutem rynku pracy województwa jest duża liczba wysoko wykwalifikowanych pracowników. Wśród osób pracujących w województwie 16,5% posiadało wykształcenie wyższe, 41,2% legitymowało się wykształceniem średnim, 36% posiadało kwalifikacje na poziomie zasadniczym zawodowym.

Ilość bezrobotnych w województwie śląskim przekraczała na koniec maja 2006 roku 267 tysięcy osób.

odpowiednie planowanie urbanistyczne (przede wszystkim pod kątem aktywizacji centrów miast), inwestycje w atrakcje turystyczne, obiekty sportowe i kulturalne oraz w poprawę bezpieczeństwa. Ważne jest również tworzenie wspólnej platformy do reprezentacji w „centrali” interesów regionu jako jednej aglomeracji, a nie odrębnych miast.

Artur Żwak

Partner, Dział Audytu Ernst &Young:

– Rozważając naturalne atuty województwa śląskiego, w tym między innymi wysoką kulturę techniczną ludzi tu mieszkających oraz relatywnie dobrą infrastrukturę województwa, a także doświadczenia ostatnich lat, należałoby upatrywać dużych szans w tworzeniu dobrego klimatu dla rozwoju inwestycji przemysłowych, które powinny absorbować pracowników z sektorów gospodarki, których rozwój jest zagrożony. Nie chodzi tu jednak wyłącznie o tradycyjne branże obecne na Śląsku, jak motoryzacja czy przemysł ciężki, ale próbę ukierunkowania się na promocję regionu bogatego w zaplecze surowców i półproduktów dla branż produkcji wysokoprzetworzonej i zaawansowanej technologicznie. Trzeba również pamiętać o rozwoju sektora usług w oparciu o bogaczącą się ofertę edukacyjną regionu, choć tutaj jeszcze do pokonania pozostaje długa droga. Chodzi mi o sektor badawczo-rozwojowy, głównie w branżach inżynieryjnych oraz ogólnie rozumiany sektor usług finansowych. Tu Śląsk powinien przyglądać się bacznie doświadczeniom sąsiadów – czyli osiągnięciom Krakowa i Wrocławia.

Robert Dzedzic
Menedżer,
Dział Audytu Ernst & Young

– Śląsk winien kusić inwestorów swoim olbrzymim potencjałem ludzkim. Uczelnie, zarówno ekonomiczne, jak i techniczne, rokrocznie dostarczają przedsiębiorcom wielu dobrze wykwalifikowanych pracowników. Największym problemem, z jakim obecnie boryka się Śląsk, jest wysoki poziom bezrobocia, będący skutkiem zamykania szeregu przedsiębiorstw branży węglowej i hutniczej. Jednak moim zdaniem może to być potencjalna szansa dla Śląska, przyciągająca zewnętrznych inwestorów i skłaniająca ich do otwierania firm na obszarach, gdzie nie jest trudno znaleźć siłę roboczą. Uważam, że biznesowa przyszłość Śląska to firmy produkcyjne i zaawansowanych technologii. Aby tak się stało, niezbędne jest stworzenie korzystnych warunków do inwestowania dla przedsiębiorców z kraju i z zagranicy.

Tomasz Pietrzykowski,
Wojewoda Śląski:

– Do tej pory atrakcyjność regionu dla inwestorów opierała się przede wszystkim na dość dobrej komunikacji, dużej liczbie ludności i dostępie do wykształconej kadry. Obecnie coraz bardziej widoczny jest nowy element. Konkurencyjne regiony coraz wyraźniej wyczerpują swoje możliwości. Na Śląsku wciąż jest sporo dobrze przygotowanych terenów, a przede wszystkim dobrze zlokalizowanych. W najbliższych latach ta przewaga będzie coraz bardziej widoczna. A wynika ona z faktu, że zwolniło się wiele terenów poprzemysłowych. Śląsk atrakcyjny jest również z innego powodu. Jest tutaj 50 uczelni wyższych, które każdego roku dają 40 tysięcy absolwentów. Oznacza to, że dopływ odpowiedniej klasy fachowców jest zapewniony.

SZANSE I ZAGROŻENIA

Mocne strony	Słabe strony
Wysoki PKB na osobę w porównaniu do Polski	Zbyt wolne procesy restrukturyzacyjne i prywatyzacyjne
Duży regionalny rynek konsumencki (4,7 mln ludzi)	Niski poziom wdrożeń rozwiązań innowacyjnych w MŚP
Duża liczba MŚP w strukturze gospodarki	Silne powiązanie sektora MŚP z tradycyjnymi gałęziami przemysłu
Duża koncentracja inwestycji zagranicznych	Struktura świadczonych przez instytucje wsparcia biznesu usług doradczych i finansowych niedostosowana do potrzeb MŚP
Wysoki udział firm wprowadzających nowe rozwiązania w zakresie produktu, metody produkcji lub organizacji	Oferta instytucji B+R skierowana głównie do dużego przemysłu w tradycyjnych branżach gospodarki
Rosnący potencjał instytucji wsparcia biznesu oraz ich wpływ na rozwój gospodarczy	

– Bezrobocie się zmniejsza – uważa Henryk Ptasznik, zastępca prezydenta miasta Siemianowice Śląskie. – Jeszcze niedawno byliśmy – z ponad 30% bezrobociem – jednym z krajowych liderów w tej niechlubnej statystyce. Dzisiaj wskaźnik bezrobocia zmniejszył się do około 24%. Nowoczesne miejsca pracy utworzone zostały w nowych firmach, które powstały na terenach Katowickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej.

Wyzwanie: ekologia

Stan środowiska naturalnego jest mocno zróżnicowany w granicach samego województwa. Obok terenów zdegradowanych i zdewastowanych występują również obszary rekreacyjne i miejsca bogate przyrodniczo. Do istotnych problemów ekologicznych należą: zanieczyszczenie wód powierzchniowych, liczba wytwarzanych ścieków komunalnych i odpadów przemysłowych oraz emisja pyłów i gazów. Na ekologicznym obrazie regionu ciążyą zaszłości z minionych dziesięcioleci. Są one szczególnie drastyczne w gospodarce odpadami. Na składowiskach,

zwałowiskach i hałdach nagromadzonych jest 38,4% ogółu odpadów krajowych. Jura, Beskidy, tereny zielone, zabytki techniki, dobrze rozwinięta infrastruktura wypoczynkowa – to wszystko sprawia, że turystyka ma szansę stać się jeszcze silniejszą gałęzią gospodarki.

– Najważniejszą w tej chwili sprawą jest poprawa istniejącej infrastruktury – mówi poseł Edward Maniura. – Do Częstochowy przyjeżdżają tysiące pielgrzymów, ale po jednym dniu jadą z powrotem do domu. Warto ich zatrzymać i pokazać inne, ciekawe tereny.

Magnes na inwestora

O atrakcyjności inwestycyjnej województwa śląskiego decyduje przede wszystkim położenie geograficzne, olbrzymi rynek zbytu, duże zaplecze surowcowe oraz dobrze rozwinięta infrastruktura i wykwalifikowana kadra pracownicza. Mieszkańców Śląska wyróżnia kultura i dyscyplina pracy, co – przy wciąż tańszej niż w wysoko rozwiniętych krajach UE sile roboczej – może być zachętą dla inwestorów. Atutem infrastrukturalnym

Województwo śląskie postrzegane jest wciąż jako zdegradowana ziemia, na której dominują państwowe molochy przemysłowe. Rzecz w tym, że takiego Śląska już prawie nie ma. Jest natomiast region dynamicznych przemian, które sprawiają, że może on stać się jednym z najciekawszych dla inwestorów obszarów tej części Europy.

jest bliskość międzynarodowego lotniska, port rzeczny w Gliwicach i szerokotorowa linia kolejowa w Sławkowie, sieć połączeń drogowych i kolejowych. Lokomotywą pierwszych dużych inwestycji była Katowicka Specjalna Strefa Ekonomiczna (KSSE), której rola nieco się zmieniła, ale nie osłabła.

Największym inwestorem w województwie śląskim jest Fiat oraz General Motors Corporation (USA) inwestujący w gliwickiej fabryce Opla. Do największych inwestorów w województwie śląskim należy także Saint-Gobain (Francja) produkujejący wyroby ze szkła oraz Electricite de France Internationale czy Vattenfall inwestujący w branżę energetyczną. Katowicka Specjalna Strefa Ekonomiczna to największa (obszarem i zainwestowanym kapitałem) SSE w kraju. Na jej terenie działa kilkadziesiąt dużych przedsiębiorstw, m.in.: General Motors (Gliwice), Isuzu Motors (Tychy) oraz Ekocem (Sosnowiec), Guardian Industries Sp. z o.o. (Częstochowa), Lear (Tychy), TRW

(Częstochowa).

Oprócz wielkich koncernów o znaczeniu globalnym coraz większą rolę odgrywać zaczynają jednak małe i średnie firmy. Większość MSP regionu funkcjonuje tylko na rynkach lokalnych, ich udział w eksporcie województwa wynosi 30% ogólnej wartości.

Kluczowym czynnikiem determinującym transformację gospodarki regionu jest rozwijanie instytucji sektora otoczenia biznesu. W województwie istnieje blisko 200 instytucji, takich jak agencje rozwoju lokalnego i regionalnego, izby gospodarcze, przemysłowe, handlowe, stowarzyszenia gospodarcze, branżowe, cechy rzemieślnicze, ośrodki wspierania przedsiębiorczości, ośrodki doradcze i ośrodki informacji gospodarczej. Zauważalna jest stale rosnąca liczba parków przemysłowych, technologicznych, inkubatorów przedsiębiorczości.

Michał Czarski, Marszałek Województwa Śląskiego:

– Województwo śląskie jest regionem o dużej atrakcyjności inwestycyjnej. Jest to opinia oparta na licznych analizach, w tym Instytutu Badań nad Gospodarką Rynkową. Sukces województwa wynika przede wszystkim z licznej i wysoko wykwalifikowanej kadry pracowniczej oraz potężnego rynku zbytu. Niemniej istotna jest także tzw. dostępność transportowa. Region cechuje najwyższa w kraju gęstość dróg, a dodatkowym atutem jest Międzynarodowy Port Lotniczy „Katowice”, który należy do najszybciej rozwijających się lotnisk w Europie. W najbliższym czasie planuje się m.in. dalszą rozbudowę autostrady A-1 i A-4 i suchego portu przeładunkowego w Sławkowie. Nasz region posiada ponadto dobrze rozwiniętą infrastrukturę gospodarczą, której istotnym elementem jest Katowicka Specjalna Strefa Ekonomiczna. Liczne instytuty naukowo-badawcze stanowią zaplecze naukowe dla przemysłu.

Piotr Uszok, Prezydent Katowic:

– Katowice stoją teraz przed niepowtarzalną szansą. Przebudowa systemu komunikacyjnego miasta sprawiła, że mamy w ręku bardzo mocne atuty, które inwestorom na pewno trafiają do przekonania. Pojawia się ich u nas sporo, bo przecież mamy tu Specjalną Strefę Ekonomiczną, która oferuje naprawdę atrakcyjne warunki prowadzenia działalności. Katowice, jak i cały region, są jednak atrakcyjne nie tylko ze względu na możliwości inwestycyjne. Już dzisiaj jest to jeden z najprężniejszych ośrodków akademickich oferujący świetnie wykwalifikowane kadry. Katowice mają interesujące pod względem architektonicznym obiekty, które mogą stworzyć niepowtarzalny charakter i nastrój. Ich stan techniczny jest często zły. Pracujemy już nad tym, trwa przebudowa śródmieścia.

Adam Fudali, Prezydent Rybnika:

– Atrakcyjne położenie Śląska w Europie i powoli poprawiające się skomunikowanie sprawiają, że inwestorom coraz lepiej prowadzi się tu interesy. Ważne jest kształtowanie klimatu dla przedsiębiorców oraz sprawna obsługa inwestora, połączona z wyraźną wizją rozwoju miasta. Widzę to na przykładzie Rybnika, gdzie w ostatnim czasie ruszyło kilka dużych inwestycji, niosących za sobą prawie trzy tysiące nowych miejsc pracy i rozwój lokalnych firm. Nie bez znaczenia jest poprawa jakości infrastruktury miejskiej. Tylko w tym roku prawie połowa budżetu Rybnika przeznaczona została na miejskie inwestycje, które zostały dofinansowane z funduszy unijnych.

Lucjan Noras, Prezes Zarządu Koksowni Przyjaźń Sp. z o.o.:

– Koksownia Przyjaźń jest dziś sama w sobie hitem inwestycyjnym. Prowadzimy inwestycje za 700 mln złotych, wkrótce rozpoczynamy kolejne. W realizowaniu tych inwestycji chciałoby uczestniczyć wiele firm, ale my wybieramy tylko najlepsze. Pracują więc u nas firmy dysponujące najlepszymi pracownikami, mające najlepszą kulturę organizacyjną. Taka sytuacja jest niezwykle cenna dla całego regionu. Jedna inwestycja napędza kolejną, a wszystko razem daje sygnał, że jest dobrze, że warto tu inwestować.

Piotr Kołodziej, Prezes Vattenfall Distribution Poland:

– Górny Śląsk najgorsze ma już za sobą. Teraz wiele rzeczy będzie się toczyć coraz szybciej z korzyścią dla wszystkich. Olbrzymia w tym zasługa samorządów.

To właśnie lokalne społeczności tworzą najsilniejszy magnes dla inwestorów. Najważniejsze, że powstaje sprzężenie zwrotne, bowiem im częściej wielki kapitał lokuje się w regionie, tym szybciej wzrasta jego atrakcyjność, co znowu wpływa na pojawianie się nowych inwestorów itd. Coraz więcej inwestuje się w infrastrukturę, a to fundament, bez którego rozwój gospodarczy w wieloletniej perspektywie jest niemożliwy. Vattenfall inwestuje co roku w modernizację i rozwój sieci energetycznej około 150 milionów złotych. Wokół nas modernizuje się i buduje drogi. Sporo pieniędzy przeznaczono na kanalizację i oczyszczanie ścieków. Problemem jest wciąż niedokończona restrukturyzacja przemysłu ciężkiego. Dotyczy to tak górnictwa, jak i energetyki.

Piotr Wojaczek, Prezes Zarządu Katowickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej:

– Jesteśmy coraz bardziej atrakcyjni dla inwestorów i dokładnie widać to już w statystykach otwieranych w regionie firm. Dla inwestorów najlepszym argumentem są fakty. W regionie śląskim nie mówi się już o autostradzie A-4, bo ona po prostu jest. Dzięki temu nikt już nie ma wątpliwości, że planowana budowa autostrady A-1 faktycznie ruszy i zakończy się w dającej się przewidzieć przyszłości. Nic więc dziwnego, że na wartości zyskały nowe tereny, które niedługo znajdą się w pobliżu autostrady. Śląsk został odkryty przez firmy usługowe i serwisowe, które do tej pory wybierały najczęściej Kraków albo Wrocław. Najlepszym tego dowodem jest wypełnianie się oferowanych powierzchni biurowych. Zapotrzebowanie jest tak duże, że nie wystarczają już adaptacje starych biurowców, będą musiały powstawać nowe. Niestety, na Śląsku ciągle mamy problem z uruchomieniem szkoły dla dzieci zagranicznych menedżerów.

W centrum nowej Europy

Katowice to wielki plac budowy. Powstaje nowoczesny, zaplanowany z rozmachem układ komunikacyjny. Dynamicznie rozwijająca się sieć dróg, połączeń lotniczych i kolejowych sprawia, że komunikacja do i z regionu jest coraz łatwiejsza. Niebawem nowe trasy połączą najważniejsze miejscowości regionu. Sieć transportowa na Śląsku daje olbrzymie możliwości, ale wymaga sporych nakładów.

Województwo śląskie to wielki węzeł komunikacji drogowej i kolejowej, obszar dużej wymiany towarowej, bardzo dużego ruchu tranzytowego o zasięgu krajowym i międzynarodowym. Teren województwa, w szczególności główne miasta aglomeracji górnośląskiej, przecinają magistralne linie kolejowe. Region położony jest na skrzyżowaniu transeuropejskich korytarzy transporto-

wych – newralgicznych szlaków transportowych i komunikacyjnych (drogowych i kolejowych) o znaczeniu krajowym i europejskim. Na Górnym Śląsku przecinają się dwie drogi międzynarodowe Lwów-Kraków-Katowice-Wrocław-Zgorzelec (zaawansowana w budowie autostrada A4) oraz Gdańsk-Bratysława (planowana A1). Północną część województwa przecina

INFRASTRUKTURA I KOMUNIKACJA

Mocne strony	Słabe strony
Usytuowanie województwa w strefie nadgranicznej wzdłuż międzynarodowych szlaków komunikacyjnych i transportowych	Zły stan techniczny i niedoinwestowanie infrastruktury komunikacyjnej, telekomunikacyjnej i środowiskowej
Gęsta sieć infrastruktury transportowej (kolejowej, drogowej i wodnej)	Degradacja starych dzielnic przemysłowych i centrów miast wymagających rewitalizacji; niski procent zrekultywowanych terenów poprzemysłowych. Miejscowe i okresowe wysokie stężenie pyłów i zanieczyszczeń gazowych, wysoki poziom hałasu
Międzynarodowy Port Lotniczy „Katowice” w Pyrzowicach	Nagromadzenie odpadów przemysłowych i odpadów niebezpiecznych
Atrakcyjne warunki krajobrazowo-przyrodnicze oraz bogate i zróżnicowane dziedzictwo kulturowe sprzyjające rozwojowi różnych form turystyki i wypoczynku	

Przebudowa systemu komunikacyjnego Katowic podniesie atrakcyjność miasta, aglomeracji i całego regionu.

również najkrótszy szlak łączący Kijów z Drezniem i przez Kudowę z Pragą. Drogi dwujezdniowe łączą Katowice z Łodzią i Warszawą na północy oraz na południu z Bielskiem-Białą.

Region, w stosunku do reszty kraju, posiada dość dobrze rozwiniętą infrastrukturę komunikacyjną. Przecina go ponad 20 tys. km dróg publicznych o twardej nawierzchni, z tego 2,6% stanowią drogi dwujezdniowe, co daje najwyższy wskaźnik gęstości w kraju.

Sieć połączeń komunikacyjnych jest dobrze zorganizowana, ale i bardzo obciążona. Na sieci kolejowej województwa stanowiącej niecałe 11% sieci krajowej koncentruje się ponad 60% ładunków przewożonych w kraju i 11% przewozów pasażerskich.

Region dysponuje bezpośrednim połączeniem kolejowym z Pragą, Bratysławą, Wiedniem, Berlinem, Kijowem, Frankfurt nad Menem, Drezniem, Budapesztem i Lwowem. Tu znajduje się jedna z największych stacji rozrządowych w Europie – Tarnowskie Góry – oraz terminal kontenerowy w Gliwicach Sośnicy (realizujący przewozy kombinowane kontenerów, nadwozi wymiennych i naczep samochodowych). Umożliwia to sprawne i szybkie transportowanie towarów do krajów Europy Zachodniej. Istotnym elementem układu kolejowego na terenie regionu jest końcówka szerokiego toru linii hutniczej szerokotorowej (LHS) sięgająca w głąb województwa w okolice Huty Katowice. To jedyna w Polsce linia dająca możliwość bezpośredniej wymiany towarowej z Ukrainą i krajami Wspólnoty Niepodległych Państw. Połączenie z torem

normalnym umożliwia szybki przeładunek towarów i bezpośrednie połączenie z krajami Dalekiego Wschodu. W Sławkowie, na 140 ha leżących przy zakończeniu tzw. szerokiego toru kolejowego, powstaje Międzynarodowe Centrum Logistyczne. Województwo śląskie posiada międzynarodowe połączenia lotnicze, realizowane z położonego w odległości 34 km od Katowic Międzynarodowego Portu Lotniczego „Katowice” w Pyrzowicach. Port posiada terminal pasażerski o przepustowości 700 tys. pasażerów rocznie, utrzymuje stałe połączenia z portami krajowymi i zagranicznymi, w tym z najważniejszymi lotniskami Europy (m.in. Frankfurt n. Menem, Brukselą, Paryżem, Londynem, Wiedniem, Zurychem). Każdego roku port lotniczy notuje kilkudziesięcioprocentowy wzrost przewozów cargo.

Komunikacja to jednak nie tylko drogi, tor i lotniska. W ostatnich latach nastąpił szybki wzrost użytkowników internetu. Na 167 gmin województwa własne serwisy internetowe posiadało 135 gmin. Z badań (TNS OBOP) wynika, że województwo śląskie znajduje się na drugim miejscu w kraju pod względem liczby osób przynajmniej raz w miesiącu korzystających z internetu.

W promieniu 600 km od Katowic znajduje się sześć europejskich stolic: Berlin, Bratysława, Budapeszt, Praga, Warszawa i Wiedeń. Dynamicznie rozwijająca się sieć dróg, połączeń lotniczych i kolejowych sprawia, że komunikacja do i z regionu jest coraz łatwiejsza. Wiele elementów infrastruktury komunikacyjnej wymaga jednak sporych nakładów.

Grzegorz Pawłaszek, Prezes Zarządu Kompanii Węglowej SA:

– Pod względem możliwości i atrakcyjności inwestycyjnej regionu dużą rolę do odegrania ma górnictwo. Węgiel to przecież paliwo przyszłości – to zdanie wielu światowych ekspertów. Zastosowując nowoczesne technologie spalania tego surowca oraz jego przetwarzania, chociażby na paliwo płynne, potwierdzamy naszą atrakcyjność inwestycyjną. To szansa nie tylko dla branży, ale dla regionu i kraju.

Grażyna Zielińska, Dyrektor Regionalny w Katowicach, ING Bank Śląski:

– Przez ostatnie lata głośno było o atutach Warszawy, Gdańska, Wrocławia, czy też Krakowa. Pojawiali się tam ciekawi inwestorzy, regiony stały się atrakcyjnym rynkiem nieruchomości. Katowice znalazły się jakby w cieniu. Teraz jednak widać zmianę. Region zyskał na atrakcyjności, przyjeżdżają inwestorzy z Włoch, Holandii, tradycyjnie już z Niemiec. Obecne są międzynarodowe koncerny działające w skali globalnej. Aktywnie działa Specjalna Strefa Ekonomiczna. Coraz częściej w lokalnie funkcjonujących firmach pojawiają się pomysły, które potem są analizowane i doceniane przez zagranicznych partnerów. Śląsk to wciąż silna marka kojarząca się z uporządkowaniem, pracowitością, solidnością, a także odpowiednim wykształceniem i wiedzą. Region jest coraz lepiej skomunikowany ze swoim otoczeniem dzięki trasom szybkiego ruchu, autostradzie, kolei i lotnisku. Tereny o dużych walorach turystycznych łączą się z obszarami silnie zurbanizowanymi. Miejsca znane z historii sąsiadują z nowoczesnością. Dodatkowym argumentem pozostaje wciąż atrakcyjna, w porównaniu do innych polskich metropolii, cena nieruchomości.

Violetta Filipowicz
Menedżer, Szef Działu Doradztwa
w zakresie Ulg i Dotacji Inwestycyjnych,
Ernst & Young:

– W oparciu o Narodową Strategię Spójności na lata 2007-2013 przygotowywane są obecnie programy operacyjne, które dadzą podstawę prawną do udzielania dotacji z funduszy unijnych w kolejnych siedmiu latach.

Sięgnąć po unijne pieniądze

Ostatnie trzy lata pozwoliły przedsiębiorcom przekonać się, że bezzwrotne dotacje to nie fikcja, a rosnąca rzesza firm, które otrzymały unijne pieniądze, stanowi najlepszą zachętę, aby z takiego wsparcia skorzystać.

Rok 2007 otworzył przed przedsiębiorcami nowe możliwości dofinansowania planowanych przedsięwzięć z funduszy Unii Europejskiej. W oparciu o Narodową Strategię Spójności na lata 2007-2013 przygotowywane są obecnie programy operacyjne, które dadzą podstawę prawną do udzielania dotacji z funduszy unijnych w kolejnych siedmiu latach.

Nowością jest obowiązywanie programów operacyjnych zarówno ogólnokrajowe, jak i 16 programów regionalnych przewidzianych dla poszczególnych województw. Oznacza to, że przedsiębiorca szukający możliwości dofinansowania swoich zamierzeń powinien przeanalizować kilka źródeł.

Z założenia dotacje na przedsięwzięcia mniejsze, o znaczeniu lokalnym, przyznawane powinny być na podstawie regionalnych programów operacyjnych. W zakresie wsparcia przedsiębiorczości

programy te skierowane są w przeważającej części do sektora małych, średnich i mikroprzedsiębiorstw, a główny nacisk położono na podniesienie innowacyjności tych podmiotów i wzrost ich konkurencyjności. Budżety poszczególnych województw na regionalne programy operacyjne różnią się, z każdego jednak 40% przypadać powinno na tzw. przedsiębiorczość, obejmującą zarówno bezpośrednie dotacje trafiające do rąk firm, jak i np. dotacje na tworzoną w województwie infrastrukturę pod inwestycje.

Programem operacyjnym będącym podstawą do udzielania dotacji na inwestycje na poziomie krajowym jest Program Operacyjny „Innowacyjna gospodarka”. Zgodnie z NSS, wsparcie przewidziane w jego ramach przeznaczone jest dla przedsięwzięć o wysokim stopniu innowacyjności i znaczącym oddziaływaniu na gospodarkę całego kraju, przez co ma

W latach 2007-2013 obowiązywać będą programy operacyjne zarówno ogólnokrajowe, jak i 16 programów regionalnych przewidzianych dla poszczególnych województw. Oznacza to, że przedsiębiorca szukający możliwości dofinansowania swoich zamierzeń powinien przeanalizować kilka źródeł.

charakter uzupełniający w stosunku do regionalnych programów operacyjnych. W praktyce oznacza to, że program stanowić będzie główną podstawę do ubiegania się o dotacje przez przedsiębiorstwa duże. Nacisk przy udzielaniu wsparcia kładziony będzie na transfer wiedzy z sektora nauki do gospodarki, a zatem na dotacje liczyć mogą podmioty prowadzące prace badawczo-rozwojowe, jak również przedsiębiorcy kupujący wyniki takich prac i wdrażający innowacyjne rozwiązania. Warto wspomnieć, że budżet programu przekracza 7 mld euro, co stanowić powinno spory zastrzyk kapitału w polską gospodarkę.

Dla wielu przedsiębiorców dużego znaczenia nabierze Program Operacyjny „Infrastruktura i środowisko”. W jego bowiem zakresie znajdą się dotacje dla przedsiębiorstw na dostosowanie do wymogów ochrony środowiska, w tym na wprowadzanie systemów zarządzania środowiskowego, ograniczanie zużycia surowców oraz redukcję odpadów, redukcję zanieczyszczeń odprowadzanych do wód i do powietrza oraz dostosowywanie istniejących instalacji do wymogów najlepszych dostępnych technik (BAT). Program Operacyjny „Kapitał ludzki” zawiera podstawy prawne do udzielania dotacji na szkolenia podmiotom dobrze funkcjonującym w latach 2004-2006. Wydaje się, że w zakresie tego źródła wsparcia przewidziano najmniej różnic

w stosunku do obecnie funkcjonujących uregulowań.

Dla przetwórców rolnych dobrą wiadomością będzie informacja, że w Programie Rozwoju Obszarów Wiejskich planowane jest działanie skierowane na dofinansowanie modernizacji lub budowy zakładów przetwórstwa produktów rolnych i infrastruktury handlu hurtowego tymi produktami. Dofinansowanie w ramach tego działania wynosić ma od 100 tys. nawet do 30 mln złotych, a skorzystać z niego będą mogły podmioty małe, średnie i przedsiębiorstwa zatrudniające mniej niż 750 pracowników lub których obroty nie przekraczają 200 mln euro. Nie sposób nie wspomnieć o zupełnej nowości, czyli Programie Operacyjnym „Rozwój Polski wschodniej”. Jego powstanie stanowi odpowiedź na problem ubożenia tej części kraju w stosunku do prężnie rozwijającej się Polski zachodniej i środkowej.

Program objąć ma swoim zasięgiem województwa: lubelskie, podkarpackie, podlaskie, świętokrzyskie i warmińsko-mazurskie. W celu pobudzenia przedsiębiorczości we wskazanych regionach dotacje mają pozwolić m.in. na sfinansowanie parków przemysłowych, parków technologicznych i inkubatorów przedsiębiorczości oraz dofinansowanie dla jednostek prowadzących prace badawczo-rozwojowe.

Nacisk przy udzielaniu wsparcia kładziony będzie na transfer wiedzy z sektora nauki do gospodarki, a zatem na dotacje liczyć mogą podmioty prowadzące prace badawczo-rozwojowe, jak również przedsiębiorcy kupujący wyniki takich prac i wdrażający innowacyjne rozwiązania.

Magdalena Wolicka
Menedżer,
Dział Doradztwa
w zakresie Ulg
i Dotacji Inwestycyjnych:

– Zachęty dla podmiotów inwestujących w nowe technologie obejmują trzy instrumenty – prawo do odliczenia od podstawy opodatkowania 50 proc. wydatków poniesionych na zakup nowej technologii, przyznanie statusu centrum badawczo-rozwojowego (CBR) oraz kredyt technologiczny.

Szukając źródeł finansowania dla planowanych inwestycji warto zwrócić uwagę na zachęty dla podmiotów inwestujących w nowe technologie. UE stawia bowiem na innowacyjność i rozwiązania prorozwojowe. Pomoc unijna w tym obszarze obejmuje trzy instrumenty.

Nowe technologie – to się opłaca

Jednym z instrumentów wsparcia firm inwestujących w nowe technologie jest prawo do odliczania od podstawy opodatkowania 50 proc. wydatków poniesionych na zakup nowej technologii.

Odliczenia podatkowe

Instrument ten sprawia, że w praktyce do kosztów podatkowych można zaliczyć 150 proc. wydatków na zakup technologii, czyli powyższy jednorazowy 50-procentowy odpis oraz pełną kwotę odpisów amortyzacyjnych.

Za nową technologię uważa się wiedzę technologiczną w postaci wartości niematerialnych i prawnych (w szczególności wyniki badań i prac rozwojowych), która umożliwia wytwarzanie nowych lub udoskonalonych wyrobów lub usług, i która nie jest stosowana na świecie dłużej niż pięć lat, co potwierdza opinia niezależnej jednostki naukowej. Przez nabycie nowej technologii rozumie się nabycie praw do ww. wiedzy technologicznej w drodze umowy o ich przeniesienie oraz umów o korzystanie z praw.

Status centrum badawczo-rozwojowego (CBR)

Zaletą posiadania statusu CBR jest możliwość utworzenia Funduszu Innowacyjności z comiesięcznego odpisu wynoszącego do 20 proc. uzyskanego w danym miesiącu przychodu.

Kwota takiego odpisu stanowi koszt uzyskania przychodów, co pozwala na uzyskanie istotnych oszczędności podatkowych. 20 proc. przychodów staje się automatycznie kosztem podatkowym.

Warunkiem dokonywania odpisów jest ich przeznaczenie na prowadzenie badań i prac rozwojowych. Ponadto podmioty posiadające status CBR zwolnione są z po-

datku od nieruchomości, rolnego i leśnego w odniesieniu do przedmiotów opodatkowania wykorzystywanych do prowadzenia badań i prac rozwojowych.

Aby uzyskać status CBR, konieczne jest osiągnięcie przychodów ze sprzedaży za rok poprzedzający rok złożenia wniosku o nadanie tego statusu, wynoszących co najmniej 800 tys. euro (w tym minimum 50 proc. ze sprzedaży wytworzonych wyników badań lub prac rozwojowych). Podmiot ubiegający się o status CBR nie może zalegać z zapłatą podatków, składek na ubezpieczenia społeczne oraz zdrowotne. Kryteria te powinny być spełnione także w każdym roku posiadania statusu CBR.

Kredyt technologiczny

Kredyt zapewnia finansowanie inwestycji na warunkach rynkowych, a jego główną zaletą jest możliwość umorzenia do 50 proc. części kapitałowej. Przeznaczony on jest na finansowanie tzw. inwestycji technologicznych, czyli inwestycji obejmujących zakup i wdrożenie nabytej (lub wdrożenie własnej) nowej technologii oraz uruchomienie w oparciu o nią produkcji nowych/modernizowanych produktów lub świadczenia nowych/zmodernizowanych usług.

Maksymalna wysokość kredytu to równowartość dwóch milionów euro. Umorzenie kapitału kredytu następuje w ratach o wartości 20 proc. kwoty netto z faktur sprzedaży towarów lub usług powstałych w wyniku realizacji inwestycji technologicznej wspartej kredytem.

Najbliższy termin składania wniosków o przyznanie kredytu technologicznego przypada na okres od 1 do 31 października 2006 r.

Paweł Tynel
Menedżer, Dział Doradztwa
w zakresie Ulg i Dotacji
Inwestycyjnych, Ernst & Young:

– Małe oraz średnie przedsiębiorstwa mogą liczyć na pomoc w postaci dotacji inwestycyjnej już na początku przyszłego roku.

Niespodzianka z ministerstwa

Kiedy wydawało się już, że realizując nową inwestycję skorzystać będzie można jedynie ze zwolnienia z CIT w ramach Specjalnych Stref Ekonomicznych aż do czasu uruchomienia środków z nowej perspektywy finansowej na lata 2007-2013, okazało się, że Ministerstwo Gospodarki przygotowuje nową propozycję dla przedsiębiorców.

Nieoczekiwanie, choć jeszcze nie do końca oficjalnie, ministerstwo poinformowało o ogłoszeniu nowego naboru wniosków w ramach poddziałania 2.2.1. Sektorowego Programu Operacyjnego – Wzrost Konkurencyjności Przedsiębiorstw (SPO WKP). Nie będzie to jednak zwykła runda, jakich kilka odbyło się już do tej pory. Zasadniczą różnicą jest ograniczenie beneficjentów pomocy do małych i średnich przedsiębiorstw. Tak więc duże firmy będą musiały poczekać jeszcze kilka miesięcy do ogłoszenia konkursów w ramach nowego budżetu 2007-2013. Ograniczenie to wynika z faktu, że w Uzupełnieniu do SPO WKP zapisano, iż 75 proc. środków w ramach działania 2.2.1. trafi do sektora MŚP. Po dwóch latach działania programu okazało się, że relacja ta jest praktycznie odwrotna. Dlatego w tegorocznej rundzie styczniowej były, a w czerwcowej będą, do dyspozycji jedynie środki krajowe, czyli o 2/3 mniej niż zakładano pierwotnie. Taki obrót spraw był szczególnie niekorzystny dla firm ubiegających się o pomoc w styczniu, bowiem nic nie zapowiadało zmiany reguł przed i w trakcie trwania

rundy. Niemniej pozostała kwota była nadal do wykorzystania. Nowa runda wniosków jest tego efektem, a założenie wsparcia mniejszych firm pozwoli ministerstwu na poprawienie wskaźnika. Wiele szczegółów jest jednak nadal jeszcze niepotwierdzonych. Wiadomo, że wbrew intencjom ministerstwa nowa runda będzie miała miejsce najpewniej na początku przyszłego roku. Wynika to z konieczności przeprowadzenia procesu legislacyjnego związanego z zaplanowanymi zmianami. Wnioski mają być bowiem oceniane przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości oraz Regionalne Instytucje Finansujące (a nie ministerstwo) według zmodyfikowanego zestawu kryteriów. Oceniana ma być innowacyjność realizowanych przedsięwzięć. Jednak nie w skali świata, ale kraju. W dalszym ciągu punktowane mają być nowo tworzone miejsca pracy czy posiadanie patentów, ale także udział w eksporcie czy też potencjał przedsiębiorstwa mierzony w odniesieniu do dotychczasowej działalności. Ponieważ jedyną pewną informacją dotyczącą inicjatywy ministerstwa jest ta, że nowa runda faktycznie ma się odbyć, trudno ostatecznie wyrokować we wszystkich zasadniczych kwestiach. Niemniej informacje na temat budżetu robią wrażenie. 680 mln zł – bo o takich kwotach wspomina ministerstwo – to tyle, ile było do dyspozycji w całym roku 2005. Kwoty dofinansowania mają być nie mniejsze niż 500 tys. zł. Takie założenia może wskazywać na chęć wsparcia

w większym stopniu mniejszej liczby przedsięwzięć niż obdzielenia większej liczby firm mniejszą wartościowo dotacją. Co istotne, w ramach nowej rundy będą miały zastosowanie nowe wytyczne pomocy regionalnej, gdzie maksymalna intensywność wsparcia dla małych przedsiębiorstw wynosi 70 proc., a dla średnich – 60 proc.

Wszystko to sprawia, że małe oraz średnie przedsiębiorstwa mogą liczyć na pomoc w postaci dotacji inwestycyjnej już na początku przyszłego roku. Przyzwyczailiśmy się bowiem do tego, że właściwie cały czas jest możliwość ubiegania się o dotacje. Tymczasem w ostatnich miesiącach musieliśmy się uzbroić w cierpliwość, oczekując na informacje związane z harmonogramem prac nad PO Innowacyjna Gospodarka na lata 2007-2013, przerywaną jedynie nowelizacją ustawy o specjalnych strefach ekonomicznych, która pozwoli na bardziej elastyczne zarządzanie strefami i odpowiadanie na potrzeby przedsiębiorstw.

Małe oraz średnie przedsiębiorstwa mogą liczyć na pomoc w postaci dotacji inwestycyjnej już na początku przyszłego roku.

Ernst & Young w Katowicach

funkcjonuje od 1992 roku i jest najdłużej działającą oraz największą na śląskim rynku firmą doradcą.

Ernst & Young w Katowicach zatrudnia ponad 50 specjalistów świadczących usługi na rzecz polskich i międzynarodowych firm działających na terenie województwa śląskiego, opolskiego, świętokrzyskiego i małopolskiego. Specjaliści biura w Katowicach uczestniczą z powodzeniem w projektach na terenie całego kraju.

Nasze biuro świadczy usługi w zakresie audytu i doradztwa biznesowego, księgowości i administracji płacowej, doradztwa podatkowego, doradztwa w zakresie ulg i dotacji inwestycyjnych – w tym w szczególności w zakresie pozyskiwania wsparcia z funduszy UE. Jesteśmy firmą globalną. Korzystamy z doświadczenia i pomocy naszych oddziałów z ponad 140 krajów.

Specjaliści pracujący w każdym z działów posiadają kwalifikacje wymagane dla swych specjalności potwierdzone odpowiednimi tytułami oraz certyfikatami. Dział Doradztwa Podatkowego zatrudnia konsultantów, z których większość jest kwalifikowanymi doradcami podatkowymi. Dział Audytu skupia profesjonalistów, których większość posiada uprawnienia biegłego rewidenta oraz międzynarodowe kwalifikacje ACCA. Katowicki Dział Usług Księgowych to eksperci łączący wiedzę z praktycznym doświadczeniem w zakresie pol-

skich i międzynarodowych standardów księgowych, mających uprawnienia do usługowego prowadzenia ksiąg.

Konsultanci Ernst & Young w Katowicach realizowali lub współuczestniczyli między innymi w następujących projektach:

- wdrożenie koncepcji funkcjonowania zamkniętych funduszy inwestycyjnych na rynku nieruchomości
- doradztwo przy restrukturyzacji oraz opracowanie kompleksowych i praktycznych rozwiązań dla podmiotów z branży energetycznej
- opracowanie strategii i modelu prowadzenia działalności licznych podmiotów wchodzących na polski rynek z branż produkcyjnych i handlowych
- doradztwo przy wdrażaniu efektywnych koncepcji rozwiązań biznesowych wynikających z akcesji Polski do struktur UE
- współpraca przy prywatyzacji wielu podmiotów krajowych
- doradztwo przy wprowadzaniu spółek na Giełdę Papierów Wartościowych
- liczne, zakończone sukcesem postępowania przed organami podatkowymi i sądami administracyjnymi
- realizacja szeregu przeglądów „due diligence”
- pomoc przy pozyskiwaniu funduszy UE
- badania i przeglądy jednostkowych oraz skonsolidowanych sprawozdań finansowych przygotowanych zgodnie z Polskimi i Międzynarodowymi Standardami Rachunkowości oraz US GAAP, a także wymaganiami Komisji Papierów Wartościowych.

Ernst & Young w Katowicach
ul. Chorzowska 50
40-121 Katowice
tel. +48 (32) 760 77 00
fax +48 (32) 760 77 10
e-mail: Katowice@pl.ey.com

www.ey.com/pl

Wydawnictwo „Regionalne Forum Biznesu – Raport Górny Śląsk” powstało nakładem pracy redakcji i studia graficznego Miesięcznika Gospodarczego Nowy Przemysł przy współpracy z ekspertami Ernst & Young. Teksty: Jarosław Latacz. Zdjęcia: Andrzej Wawok, Archiwum.

Miesięcznik Gospodarczy Nowy Przemysł
Wydawca: Polskie Towarzystwo Wspierania Przedsiębiorczości Sp. z o.o.
44-077 Katowice ul. Jana Matejki 3
tel. (0-32) 209 13 03, 258 11 98
fax. (0 32) 253 06 77
www.wnp.pl